

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.016.03.2018

Janusz Pożak
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Kolarskiego
ul. Andrzeja 1
05-800 Pruszków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/028 – Zwalczanie dopingu w polskim sporcie wyczynowym

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Związek Kolarski ¹ , ul. Andrzeja 1, 05-800 Pruszków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Pożak, Prezes Zarządu, od 6 lutego 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Dariusz Banaszek, Prezes Zarządu, od 10 grudnia 2016 r. do 26 stycznia 2018 r. ² Wacław Skarul, Prezes Zarządu, od 8 grudnia 2012 r. do 10 grudnia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie. 2. Prawdliwość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2018 (do czasu zakończenia kontroli).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Marcin Mirończuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/134/2018 z 12 września 2018 r. (akta kontroli str. 1-3, 273)

¹ Dalej także: *PZKol* lub *Związek*.

² W okresie od 27 stycznia 2018 r. do 5 lutego 2018 r. nie wybrano Prezesa Zarządu.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Polski Związek Kolarski, co do zasady, realizował zadania mające na celu wdrożenie rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w kolarstwie. Wprowadzono bowiem dożywotni zakaz powoływania do kadry narodowej zawodników, którzy zostali ukarani karą zawieszenia za stosowanie dopingu w sporcie, realizowano zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów antydopingowych. Związek współpracował też z Komisją do Zwalczania Dopingu w Sporcie⁵ i Polską Agencją Antydopingową⁶. Negatywnie NIK ocenia natomiast fakt, że po zmianie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁷, PZKol nie dostosował regulacji wewnętrznych do znowelizowanych przepisów⁸ w zakresie zwalczania dopingu w sporcie. Ponadto, jako nieprawidłowe NIK ocenia nieodebranie licencji zawodnikowi, który został zawieszony za naruszenie przepisów antydopingowych oraz wydanie mu, w okresie jego dyskwalifikacji, licencji członka ekipy.

NIK zauważa również, że w 2017 r. PZKol nie prowadził działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zwalczania dopingu, choćby poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Związku bieżących informacji dotyczących dopingu oraz listy substancji i metod zabronionych, co zdaniem NIK pomogłoby w upowszechnianiu wiedzy na temat zwalczania dopingu w kolarstwie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą PZKol przeznaczył 2 797,50 zł na działania na rzecz zwalczania dopingu w sporcie, w tym ze środków budżetu państwa (uzyskanych w ramach dofinansowania na przygotowanie reprezentacji do Mistrzostw Świata i Europy i Igrzysk Olimpijskich) kwotę 1 100 zł¹⁰. Środki z budżetu państwa wydawkowano na szkolenia zorganizowane w ramach ogólnopolskich konferencji szkoleniowych trenerów PZKol, tj.: „Aktualności antydopingowe” – w dniach 4-6 grudnia 2015 r. oraz „Zmiany w procedurach antydopingowych” 25-27 listopada 2016 r. Ze środków własnych w wysokości 1 697,50 zł¹¹ sfinansowano wydanie ulotki „DOPING”, informującej m.in. czym jest doping, dlaczego nie stosować dopingu, o czym pamiętać podczas badania, jakie są kary za stosowanie dopingu.

(akta kontroli str. 4-23, 226)

W statucie przyjętym uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów PZKol nr 1/2012 z dnia 7 października 2012 r., Polski Związek Kolarski określił, że realizuje swoje cele m.in. poprzez określenie reguł sportowych, organizacyjnych

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej *Komisja*.

⁶ Dalej: *Agencja* lub *POLADA*.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1263, ze zm.

⁸ Związki sportowe utraciły prawo do ustanawiania reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie na rzecz Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie, a od 1 lipca 2017 r. na rzecz Polskiej Agencji Antydopingowej. Zmienione przepisy weszły w życie 11 sierpnia 2016 r.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Umowa zlecenie.

¹¹ Faktura z dnia 28 marca 2017 r.

i dyscyplinarnych dotyczących współzawodnictwa sportowego w kolarstwie oraz innych przepisów obowiązujących w sporcie; określenie zasad postępowania dyscyplinarnego w regulaminie dyscyplinarnym, organów prowadzących to postępowanie oraz prowadzenie postępowań dyscyplinarnych na zasadach ustalonych w regulaminie dyscyplinarnym¹². Do kompetencji Zarządu należało w szczególności uchwalanie przepisów regulujących uprawianie kolarstwa w Polsce, w tym związkowych przepisów antydopingowych¹³.

(akta kontroli str. 29-31, 40-42)

PZKol uchwałą nr 1/2012 z dnia 8 grudnia 2012 r. Walnego Zgromadzenia Delegatów wprowadził Regulamin dyscyplinarny, któremu podlegali członkowie Związku oraz wszelkie osoby prawne i fizyczne posiadające licencję PZKol, tj.: kluby, zawodnicy, trenerzy, organizatorzy, sędziowie, działacze, inne licencjonowane osoby. Określono w nim, że odpowiedzialności dyscyplinarnej podlega m.in.: nieprzestrzeganie postanowień statutów PZKol i UCI¹⁴, przepisów sportowych PZKol i UCI oraz przepisów antydopingowych. Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. regulaminu postępowanie dyscyplinarne wszczyna się na wniosek władz Związku, członka Związku, osoby licencjonowanej lub z urzędu, gdy do PZKol dotrą wyniki badań antydopingowych lub informacje o popełnieniu innego wykroczenia.

(akta kontroli str. 60-68)

Ww. Statut i Regulamin dyscyplinarny nie zostały zmienione i obowiązywały do zakończenia kontroli.

Andrzej Domin członek Zarządu ds. antydopingowych, dyscypliny oraz regulaminów sportowych poinformował, że pomimo niedostosowania ww. Statutu i Regulaminu dyscyplinarnego do zmienionych przepisów ustawy o sporcie, Komisja Dyscyplinarna PZKol po 11 sierpnia 2016 r. nie rozpatrywała spraw o naruszenie przepisów antydopingowych. Rozpatrywaniem ww. spraw zajmowała się z Komisja do Zwalczania Doping w Sporcie, a od 1 lipca 2017 r. Polska Agencja Antydopingowa.

(akta kontroli str. 270)

PZKol nie posiadał dokumentów potwierdzających włączenie Polskich Przepisów Antydopingowych (wersja 2015)¹⁵ oraz UCI do swoich regulacji wewnętrznych, stosownie do pkt. 1.2 ww. przepisów. W trakcie kontroli przedstawiono jedynie projekt (z datą 12 grudnia 2014 r.) uchwały Zjazdu Delegatów Polskiego Związku w sprawie przyjęcia Polskich Przepisów Antydopingowych z dnia 23 października 2014 r. wraz z uzasadnieniem, w którym stwierdzono m.in., że ich przyjęcie ma na celu zbliżenie polskiego systemu antydopingowego do regulacji Światowej Agencji Antydopingowej. Jak wyjaśnił Andrzej Domin wiele lat temu Związek podjął decyzję, że będzie działał w oparciu o przepisy UCI. O wszystkich zmianach w przepisach sportowych organizacja ta na bieżąco informuje PZKol. W zawodach z kalendarza Polskiego Związku Kolarskiego stosowane są krajowe przepisy sportowe, które są spójne z przepisami UCI. Uchwała w sprawie przyjęcia Polskich Przepisów Antydopingowych z dnia 23 października 2014 r. została podjęta na przełomie 2014/2015. Ze względu na zaginięcie dokumentu nie było możliwe podanie dokładnej daty.

(akta kontroli str. 69-70, 226, 270)

W dokumentach określających reguły sportowe i organizacyjne odnoszono się do kwestii doping w sporcie i przestrzegania zasad w tym zakresie, tj.:

¹² § 9 pkt 11, 13-14.

¹³ § 30 pkt 10 lit. e.

¹⁴ Międzynarodowa Unia Kolarska.

¹⁵ Z dnia 23 października 2014 r. opracowane przez Komisję Zwalczania Doping w Sporcie.

- w Regulaminie powoływania zawodniczek i zawodników do kadry narodowej w Polskim Związku Kolarskim oraz Regulaminie członka kadry narodowej Polskiego Związku Kolarskiego jednym z obowiązków zawodników było odpowiednio: przestrzeganie przepisów antydopingowych i prowadzenie sportowego trybu życia, a także zakaz używania środków dopingujących;
- w oświadczeniu załączanym do wniosku o wydanie licencji PZKol zawodnik zobowiązywał się m.in. do poddawania kontroli, podporządkowania się regulaminowi antydopingowemu.

(dowód: akta kontroli str. 208-218)

W 2018 r. Zarząd Polskiego Związku Kolarskiego podjął uchwałę¹⁶ o wdrożeniu do procesu zarządczego PZKol zasad sporządzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki Kodeksu Dobrego Zarządzania dla Polskich Związków Sportowych¹⁷, stanowiącego usystematyzowany zbiór wytycznych.

(akta kontroli str. 241)

Polski Związek Kolarski wprowadził program walki z dopingiem pod nazwą „Czyste Kolarstwo”, który został zaakceptowany na posiedzeniu Zarządu Związku w dniu 24 marca 2013 r. Jednym z postanowień był zakaz powoływania do kadr narodowych w kolarstwie zawodników, którzy zostali ukarani karą zawieszenia za stosowanie dopingu w sporcie. Zakaz ten obowiązywał zawodników dożywotnio.

(akta kontroli str. 60-68, 71-76)

Przed zmianą przepisów ustawy o sporcie sprawami dotyczącymi zwalczania dopingu w sporcie zajmowała się Komisja Dyscyplinarna PZKol, która była uprawniona do osądzania i karania wszelkich wykroczeń, w tym nieprzestrzegania przepisów antydopingowych.

W latach 2015-2018 (do 2 listopada 2018 r.) w Związku nie powołano odrębnego gremium do zwalczania dopingu w sporcie.

(akta kontroli str. 226-227, 241)

PZKol w ramach działań informacyjno-edukacyjnych przeprowadził szkolenie „Aktualności antydopingowe” w 2015 r.¹⁸, szkolenie „Zmiany w procedurach antydopingowych” w 2016 r.¹⁹ oraz wydał ulotkę „Doping”, która została rozesłana do klubów. Ulotka była dołączana do każdej wydanej zawodnikowi licencji PZKol. Ponadto podczas corocznego wydawania licencji osoba starająca się o jej uzyskanie, wypełniała i składała formularz (wniosek o wydanie licencji), który zawierał m.in. deklarację o zobowiązaniu do przestrzegania przepisów antydopingowych oraz zgodę na poddawanie się kontroli antydopingowej. W związku z problemami organizacyjnymi Związku w 2017 r. nie zorganizowano szkolenia w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 6-8, 11, 206-207)

Po zmianie przepisów ustawy o sporcie Związek nie wprowadził stosownych zmian na swojej stronie internetowej.

(dowód: akta kontroli str. 6-8, 11, 77-81)

W okresie objętym kontrolą Polski Związek Kolarski nie zawarł w formie pisemnej porozumienia z Komisją w sprawie określenia liczby badań losowych zawodników na zawodach i poza nimi.

Związek współpracował z Komisją w zakresie przeprowadzania przez jej pracowników szkoleń prewencyjnych dla zawodników i trenerów Związku, m.in.

¹⁶ Nr 18/2018 z dnia 6 lutego 2018 r.

¹⁷ Dalej: Kodeks Dobrego Zarządzania.

¹⁸ Ogólnopolska konferencja szkoleniowa trenerów PZKol, która odbyła się 4-6 grudnia 2015 r.

¹⁹ Ogólnopolska konferencja szkoleniowa trenerów PZKol, która odbyła się 25-27 listopada 2015 r.

w zakresie dopingu w sporcie oraz w zakresie spraw bieżących. Jak wyjaśnił Andrzej Domin, Związek zwracał się z prośbą do Komisji o przebadanie jak największej liczby zawodników, nie było też sytuacji, w której zawodnik nie przyjechał na zgrupowanie kadry narodowej lub na inną akcję szkoleniową ze względu na uniknięcie kontroli dopingowej.

(akta kontroli str. 226-229)

Związek umożliwiał Komisji/Agencji przeprowadzenie kontroli antydopingowej zawodników poza zawodami poprzez przesyłanie za pośrednictwem poczty elektronicznej wykazu zawodników oraz informacji o aktualnym miejscu ich pobytu.

Andrzej Domin wyjaśnił, że wszyscy zawodnicy grup zawodowych od 2013 r. zostali zgłoszeni do systemu Anty baza, który prowadzony był przez Komisję, a obecnie przez Agencję. Związek na początku każdego roku informował ww. o liczbie zarejestrowanych grup zawodowych oraz liczbie zawodników w nich występujących wraz z nazwiskiem i danymi adresowymi. Następnie Komisja/POLADA informowała wszystkich zawodników o fakcie objęcia Systemem Anty baza. Dalsze czynności działały się bez udziału Związku.

(akta kontroli str. 82, 226)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo nowelizacji ustawy o sporcie (art. 13 ust. 1 pkt 2), która wyłączyła stanowienie i realizację reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu spod wyłącznego uprawnienia polskiego związku sportowego, postanowienia Statutu PZKol i Regulaminu dyscyplinarnego nadal regulowały sprawy dotyczące postępowań dyscyplinarnych w sprawie naruszenia przepisów antydopingowych.

(akta kontroli str. 23-48, 60-68)

Andrzej Domin wyjaśnił, że w związku ze zwolnieniami i zawirowaniami natury organizacyjno-administracyjnej powszechnie znanymi, Statut i Regulamin dyscyplinarny PZKol nie zostały zmienione.

(akta kontroli str. 226, 241)

2. W 2017 r. Związek nie prowadził działań informacyjno-edukacyjnych na temat stosowania dopingu w kolarstwie, choćby poprzez zamieszczanie na swojej stronie internetowej bieżących informacji na temat dopingu. Na stronie PZKol²⁰ umieszczony był nieaktualny wzór wniosku o wydanie licencji kolarskiej, nieaktualne (w języku polskim) przepisy kontroli antydopingowej, natomiast nie zamieszczono: listy substancji i metod zabronionych, obowiązujących przepisów antydopingowych, ani informacji o uruchomionym programie „Czyste Kolarstwo”.

Zgodnie z wytycznymi Kodeksu Dobrego Zarządzania²¹ (wytyczna 7B12), Związek prowadzi działania profilaktyczne w zakresie walki z dopingiem w sporcie, które obejmują m.in.: szkolenia dla zawodników, w tym kadr narodowych wszystkich kategorii wiekowych, trenerów oraz lekarzy; kampanie informacyjne podnoszące wśród zawodników świadomość na temat skutków stosowania dopingu.

Ponadto, zgodnie z Polskimi Przepisami Antydopingowymi²² zawodnicy i inne osoby mają obowiązek wiedzieć, co stanowi naruszenie przepisów antydopingowych oraz jakie substancje i metody znajdują się na liście

²⁰ www.pzkol.pl (dostęp dnia 11 października 2018 r.)

²¹ Przyjętymi do wdrożenia przez PZKol.

²² Z 1 lipca 2017 r.

zabronionych. W ocenie NIK, aktualne publikacje na stronie internetowej ułatwiłyby zawodnikom pozyskanie ww. informacji, a także podnosiły świadomość na temat dopingu i skutków jego stosowania.

(akta kontroli str. 6-8, 11, 77-81, 206-207)

Andrzej Domin wyjaśnił, że w związku z problemami organizacyjnymi Związku w 2017 r. nie zorganizowano szkolenia w powyższym zakresie, a z uwagi na trudną sytuację finansową Związku, nie było możliwości zatrudnienia osoby do prowadzenia strony internetowej oraz tłumacza, który przekładałby przepisy UCI na język polski.

(akta kontroli str. 226-227, 229)

OCENA CZĄSTKOWA

Związek podejmował działania w celu wdrożenia przepisów dotyczących zwalczania dopingu w kolarstwie oraz współpracował z Komisją/Agencją w tym zakresie. PZKol ustanowił Regulamin dyscyplinarny, w którym określono odpowiedzialność dyscyplinarną za nieprzestrzeganie przepisów antydopingowych oraz inne regulacje wewnętrzne, które odnosiły się do zasad współzawodnictwa sportowego. W ramach działań edukacyjno-informacyjnych Związek zorganizował w latach 2015-2016 szkolenia z przepisów antydopingowych oraz wydał ulotkę informacyjną „Doping”, jednak w kolejnych latach nie prowadził profilaktycznych działań w tym zakresie. Związek nie dostosował Statutu i Regulaminu dyscyplinarnego do znowelizowanych przepisów ustawy o sporcie, co NIK ocenia negatywnie.

OBSZAR

2. Prawdliwość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.

Opis stanu faktycznego

Odpowiedzialność dyscyplinarną, w tym za naruszenie przepisów antydopingowych Polski Związek Kolarski, w okresie objętym kontrolą, realizował w zakresie określonym w przepisach wewnętrznych, krajowych oraz UCI.

(akta kontroli str. 29-31, 40-42, 60-70, 226)

W latach 2015-2018 (do 30 września) przeprowadzono 1 209 analiz laboratoryjnych na próbkach pobranych od zawodników uprawiających kolarstwo (w 2015 r. - 368; 2016 r. - 321; 2017 r. - 355 oraz do 30 września 2018 r. - 165). W sześciu przypadkach (w 2015 r. - jeden; 2016 r. - cztery oraz do 30 września 2018 r. - jeden) wykryto obecność substancji zabronionych: drostanolon, metyloheksanamina, kłomifen, meldonium. W wyniku prowadzonych postępowań w sprawie naruszenia przepisów antydopingowych stwierdzono, że w czterech (spośród ww. sześciu) przypadkach naruszone zostały przepisy antydopingowe (jeden przypadek w 2015 r.; trzy w 2016 r.), w jednym przypadku w 2016 r. stwierdzono brak naruszenia, a jedno postępowanie w 2018 r. trwało²³.

(akta kontroli str. 151-153)

Przed 11 sierpnia 2016 r. Związek przeprowadził trzy (spośród ww.) postępowania dyscyplinarne związane z naruszeniem przepisów antydopingowych (jedno w 2015 r. i dwa w 2016 r.). Postępowania te zakończyły się nałożeniem kar takich jak: (1) dyskwalifikacja na okres 2 lat²⁴, unieważnienie wyników osiągniętych na zawodach²⁵ oraz zakaz startów w zawodach; (2) kara dyskwalifikacji zawodnika na

²³ Dane na podstawie raportów rocznych Komisji oraz Agencji.

²⁴ Od 29 maja 2015 r. do 28 maja 2017 r.

²⁵ Młodzieżowe Mistrzostwa Polski na torze w dniu 28 maja 2015 r.

okres 18 miesięcy²⁶ oraz dyskwalifikacja w wyścigu²⁷ i anulowanie wszystkich wyników sportowych zawodnika osiągniętych po ww. wyścigu; (3) kara nagany oraz dyskwalifikacja w wyścigu Pucharu Polski w kolarstwie szosowym²⁸ i anulowanie wszystkich uzyskanych tam wyników.

Związek wprowadził jednolity system kar za stosowanie dopingu dla wszystkich zawodników. Zgodnie z Regulaminem dyscyplinarnym z dnia 8 grudnia 2012 r., rozdział III wyszczególniono kary: upomnienia; nagany; dyskwalifikacji; finansowe; zawieszenia osoby licencjonowanej; zawieszenia członka Zarządu i jego wykluczenia. Podczas rozpatrywania ww. spraw Związek nakładał kary na podstawie Polskich Przepisów Antydopingowych i przepisów UCI.

(akta kontroli str. 29-31, 40-42, 60-68, 151-153, 156-174)

Zawodnicy, którzy zostali ukarani karą zawieszenia za stosowanie dopingu w sporcie, w kontrolowanym okresie nie byli powoływani do kadr narodowych, a zawodnikom zdyskwalifikowanym nie wydawano licencji PZKol poza jednym przypadkiem, przedstawionym w dalszej części wystąpienia.

(akta kontroli str. 88, 155, 175-205)

PZKol, po 11 sierpnia 2016 r. nie rozpatrywał spraw dyscyplinarnych związanych z naruszeniem przepisów antydopingowych. Obowiązki te przejął Panel Dyscyplinarny przy Komisji, a od lipca 2017 r. POLADA, który w toku postępowania w jednym przypadku nałożył karę dyskwalifikacji zawodnika na okres dwóch lat²⁹, w drugim w 2016 r. nie stwierdził naruszenia, a w trzecim przypadku z 2018 r. postępowanie było w toku.

(akta kontroli str. 151-153, 169-174, 270)

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów antydopingowych przez trenerów, działaczy. Związek nie określił w dokumentach wewnętrznych odpowiedzialności opiekunów (trenera, lekarza, fizjoterapeuty) czy macierzystego klubu oraz obowiązku poniesienia wszelkich kosztów procedur odwoławczych przez zawodnika, który miał pozytywny wynik badań antydopingowych.

Andrzej Domin wyjaśnił, że PZKol w związku ze zwolnieniami i zawirowaniami natury organizacyjno-administracyjnej od dnia obowiązywania nowej ustawy o sporcie nie ustanowił przepisów wewnętrznych. Odnośnie kosztów procedur odwoławczych Andrzej Domin wyjaśnił, że kwestie te określono w przepisach UCI.

(akta kontroli str. 151-153, 227-228, 270)

Na etapie wydawania przez Związek licencji, każda osoba posiadająca uprawnienia do jej otrzymania wypełniała formularz (wniosek o wydanie licencji), który zawierał m.in.: zobowiązanie do przestrzegania statutów i regulaminów UCI, zrzeszonych Federacji Narodowych i Polskiego Związku Kolarskiego; zgodę na poddanie się kontroli, w przypadku brania udziału w wyścigu kolarskim, na którym jest organizowana kontrola antydopingowa; zgodę aby wynik analizy był podany do wiadomości publicznej i przekazany ze wszystkimi szczegółami klubowi (drużynie), grupie sportowej, opiekunowi lub lekarzowi; zobowiązanie do podporządkowania się regulaminowi antydopingowemu UCI będącemu klauzulą Światowego Kodeksu Antydopingowego i jego standardów międzynarodowych. Podobnie, przy odwołaniu do innych instancji, stosowany będzie regulamin kontroli antydopingowej UCI i Światowy Kodeks Antydopingowy lub inne przepisy zgodne z tym Kodeksem; zobowiązanie do przekazywania sporów w zakresie dopingu Sądowi Rozjemczemu

²⁶ Od 3 sierpnia 2016 r. do 2 lutego 2018 r.

²⁷ W dniu 9 kwietnia 2016 r.

²⁸ W dniu 8 maja 2016 r. w Gostyniu.

²⁹ W okresie kary PZKol nie wydał temu zawodnikowi licencji.

Sportu (TAS)³⁰ i zgoda na to, żeby wypowiadał się on w ostatniej instancji oraz zgoda na pobranie krwi oraz akceptowanie wyników kontroli krwi.

(akta kontroli str. 32-96, 206-207, 228)

PZKol nie wprowadził obowiązku dla klubów sportowych w zakresie monitorowania zmian w przepisach antydopingowych oraz zmian i aktualizacji Listy Substancji i Metod Zabronionych Światowej Agencji Antydopingowej, które dotyczyły: sportowców/zawodników reprezentujących barwy klubów sportowych oraz członków sztabu szkoleniowego klubów sportowych; członków władz klubów sportowych; członków personelu medycznego, rehabilitacyjnego itp. zatrudnionego w klubach sportowych; innych pracowników klubów sportowych niezależnie od podstawy zatrudnienia.

(akta kontroli str. 228)

Andrzej Domin wyjaśnił, że PZKol nie widzi potrzeby wprowadzenia takiego obowiązku, ponieważ przyjęty system informowania trenerów i działaczy na corocznych kursokonferencjach sprawdza się.

(akta kontroli str. 270)

Związek nie wprowadził sankcji finansowych i organizacyjnych dla klubu sportowego, którego zawodnik lub członek sztabu szkoleniowego naruszy przepisy antydopingowe.

(akta kontroli str. 228)

Andrzej Domin wyjaśnił, że Związek nie wprowadził takiego obowiązku ponieważ uważa, że karanie klubów sportowych za przewinienia zawodników lub członków sztabu szkoleniowego naruszającego przepisy antydopingowe byłoby niesprawiedliwe. Według niego w Związku nie zdarzyła się sytuacja, aby trener lub członek sztabu szkoleniowego byli zaangażowani w działania niezgodne z przepisami antydopingowymi.

(akta kontroli str. 270)

Związek nie wprowadził zakazu używania na zgrupowaniach i zawodach centralnych odżywek i suplementów „własnych”, nieotrzymanych z PZKol lub wydanych przez lekarza kadry narodowej oraz nie wprowadził bezwzględnego zakazu samodzielnej zmiany programu przygotowań do zawodów mistrzowskich przez zawodnika, bez zgody trenera kadry narodowej i kierownika wyszkolenia.

Andrzej Domin wyjaśnił, że wszyscy trenerzy kadr narodowych byli informowani ustnie o zakazie używania przez zawodników odżywek i suplementów „własnych”, nieotrzymanych z PZKol lub wydanych przez lekarza kadr narodowych. Ponadto zawodnicy nie mieli co do zasady możliwości zmiany programu przygotowań do zawodów bez zgody trenera kadry narodowej i kierownika wyszkolenia.

(akta kontroli str. 228)

Związek nie przedstawiał zawodnikom profesjonalnego programu dozwolonego wspomagania oraz nie był sprawdzany skład proponowanych odżywek i suplementów pod kątem zanieczyszczeń, a także zgodności ilościowej i jakościowej w stosunku do wartości deklarowanych przez producenta.

Andrzej Domin wyjaśnił, że w Związku zatrudniony jest lekarz, który m.in. odpowiada za współpracę z trenerami w zakresie informowania o dozwolonym wspomaganiu oraz za wprowadzanie odżywek czy suplementów. Związek korzystał tylko z odżywek czy suplementów sprawdzonych i renomowanych firm, które – nim trafiły do użytku zawodników – były akceptowane przez lekarza.

(akta kontroli str. 228-229)

³⁰ Tribunal Arbitral du Sport.

Polski Związek Kolarski w Regulaminie powoływania zawodniczek i zawodników do kadry narodowej (§ 3 ust. 6) oraz w Regulaminie członka kadry narodowej (punkt II cyfra 6) określił, że każdy zawodnik, członek kadry narodowej, ma obowiązek prowadzić sportowy tryb życia, zakazane jest w szczególności palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, używanie substancji psychoaktywnych (narkotyków) i środków dopingujących.

(akta kontroli str. 208-218, 229)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PZKol nie odebrał licencji zawodnikowi, który został zawieszony za naruszenie przepisów antydopingowych od 3 sierpnia 2016 r. do 2 lutego 2018 r. Było to niezgodne z art. 12.1.034 przepisów UCI, część XII „Dyscyplina i procedury postępowania” który stanowi, że do momentu zakończenia okresu zawieszenia osoba ta nie może mieć zwróconej licencji ani wydanej nowej. Ponadto osoba ta nie może uczestniczyć w wydarzeniach kolarskich w jakimkolwiek charakterze.

(akta kontroli str. 88, 155, 163-168)

Janusz Pożak Prezes Zarządu wyjaśnił, że z powodu zawirowań, jakie panowały w Związku, przeoczono odebranie mu licencji.

(akta kontroli str. 272)

2. W 2017 r. PZKol wydał ww. zawodnikowi licencję członka ekipy (mechanik) niezgodnie z art. 1.1.006 bis przepisów UCI, który stanowi że licencja członka ekipy (kierownik ekipy, dyrektor sportowy, trener, lekarz, asystent medyczny, mechanik, kierowca, agent kolarski lub inna funkcja wskazana w licencji) nie zostanie przyznana osobie, która jako zawodnik uznana została winną złamania przepisów antydopingowych UCI lub innej organizacji.

(akta kontroli str. 88, 155, 163-168)

Janusz Pożak wyjaśnił, że licencja mechanika została wydana na podstawie wniosku o wydanie licencji złożonego przez Stowarzyszenie Zawodowy Klub Kolarski Domin Sport. Podstawą wydania licencji była opinia przedstawiona przez wnioskodawcę, iż zatrudnienie M.N. jako mechanika w grupie wynikało z udzielenia pomocy zawodnikowi, który znalazł się w trudnej sytuacji życiowej. Brak środków do życia oraz jego stan psychiczny wskazywał, iż taka pomoc jest mu niezbędna.

(akta kontroli str. 272)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w wyniku prowadzonych postępowań w sprawie naruszenia przepisów antydopingowych stwierdzono łącznie cztery takie przypadki, a na zawodników nałożone zostały kary. Związek, zgodnie z przepisami, nakładał kary dyscyplinarne na zawodników, którzy naruszyli przepisy antydopingowe, a po nowelizacji ustawy o sporcie, respektował sankcje nałożone przez Komisję. Związek nie odebrał licencji zawodnikowi, który został zawieszony za naruszenie przepisów antydopingowych oraz w okresie jego dyskwalifikacji wydał licencję członka ekipy, co NIK ocenia negatywnie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wyeliminowanie z regulacji wewnętrznych Związku postanowień określających reguły dyscyplinarne w zakresie doping w sporcie.

2. Egzekwowanie odpowiedzialności za naruszenie przepisów antydopingowych.
3. Prowadzenie corocznych działań informacyjno-edukacyjnych na rzecz walki z dopingiem, w tym bieżące aktualizowanie strony internetowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, listopada 2018 r.

Kontroler
Marcin Mirończuk
główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....